

เข้าวัดปฏิบัติธรรม วันธรรมสวนะ

กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม

เข้าวัดปฏิบัติธรรม
วันธรรมสวนะ

กรมการศาสนา
กระทรวงวัฒนธรรม

เข้าวัดปฏิบัติธรรม วันธรรมสวนะ

ผู้จัดพิมพ์ กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม

จำนวนพิมพ์ ๒,๐๐๐ เล่ม

ปีที่พิมพ์ ๒๕๖๑

ISBN 978-974-9536-64-3

ที่ปรึกษา

นายมานัส ทารัตนใจ	อธิบดีกรมการศาสนา
นายเกรียงศักดิ์ บุญประสิทธิ์	รองอธิบดีกรมการศาสนา
นายสำรวย นักการเรียน	ผู้อำนวยการกองศาสนูปถัมภ์
นางศรีนวล ลักกิตโร	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม
นายพูลศักดิ์ สุขทรัพย์ทวีผล	เลขาธิการกรมการศาสนา
นางสาวพิไล จิระไกรศิริ	ที่ปรึกษากกรมการศาสนา
นายชวลิต ศิริภิรมย์	ที่ปรึกษากกรมการศาสนา

คณะผู้ประสานงาน

นางฉวีวรรณ วงศ์ศรี	นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการพิเศษ
นายวัชรวิทย์ ศิริวัฒน์	นักวิชาการศาสนาชำนาญการ
นายสมภพ บุญล้อม	นักวิชาการศาสนา

ออกแบบปก

นายดิตตกร แววรอนจิตร์	เจ้าหน้าที่สารสนเทศศึกษา
-----------------------	--------------------------

พิมพ์ที่

ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงพิมพ์อักษรไทย (น.ส.พ. ฟ้าเมืองไทย)
เลขที่ ๘๕, ๘๗, ๘๙, ๙๑, ซอยจรัญสนิทวงศ์ ๔๐ ถนนจรัญสนิทวงศ์
แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐
โทร. ๐-๒๔๒๔-๔๕๕๗, ๐-๒๔๒๔-๐๖๙๔ แฟกซ์ ๐-๒๔๓๓-๒๘๕๘
นายณัฐ ปวิณวิวัฒน์ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา

คำนำ

ประเทศไทยเป็นเมืองแห่งพระพุทธศาสนา เนื่องด้วยประชากรส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนา สังคมไทยจึงมีหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาเป็นหลักยึดเหนี่ยวจิตใจ วิถีชีวิตของชาวพุทธไทยแต่อดีตจนถึงปัจจุบันได้เข้าวัด ทำบุญ ตักบาตร ถวายภัตตาหาร รับศีลและฟังพระธรรมเทศนา ในวันธรรมสวนะหรือวันพระ ซึ่งเป็นวันกำหนดประชุมฟังธรรมอันเป็นประเพณีนิยมของพุทธบริษัทมาแต่ครั้งพุทธกาลและถือว่าการฟังธรรมตามเวลาที่กำหนด ย่อมก่อให้เกิดสติปัญญาและเป็นสิริมงคลแก่ผู้ฟัง พระพุทธเจ้าทรงบัญญัติไว้ว่า ในแต่ละเดือนมีวันธรรมสวนะคือ วันขึ้น ๘ ค่ำ วันขึ้น ๑๕ ค่ำ วันแรม ๘ ค่ำ และวันแรม ๑๕ ค่ำ (หรือวันแรม ๑๔ ค่ำ)

กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม ได้เชิญชวนข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของกรมการศาสนารวมทั้งข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน นักเรียน นักศึกษาและประชาชนทั่วไปให้เข้าร่วมกิจกรรมเข้าวัดปฏิบัติธรรมในวันธรรมสวนะมาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับแผนการอุปถัมภ์คุ้มครองศาสนาต่าง ๆ ภายใต้คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๔๗/๒๕๕๙ (ปีงบประมาณ ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ยุทธศาสตร์ที่ ๓ อุปถัมภ์ศาสนา อีกทั้งจะเป็นแบบอย่างในการน้อมนำหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาไปประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวัน เสริมสร้างศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม และเป็นการฟื้นฟูประเพณีเข้าวัดปฏิบัติธรรมวันธรรมสวนะให้กลับคืนสู่สังคมไทย เพื่อให้เกิดความสงบสุขทั้งแก่ประชาชน สังคม และประเทศชาติต่อไป

กรมการศาสนาหวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือเข้าวัดปฏิบัติ
ธรรมวันธรรมสวนะ ซึ่งมีเนื้อหาประกอบด้วยข้อปฏิบัติในการเข้าวัดและ
บทสวดมนต์ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้ใช้เป็นคู่มือแนวทาง
ในการประกอบพุทธศาสนิกได้เป็นอย่างดี

(นายมานัส ทารัตน์ใจ)

อธิบดีกรมการศาสนา

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
วันธรรมสวนะ แนวทางการปฏิบัติสำหรับพุทธศาสนิกชน	๑
การเตรียมตัวไปวัดเพื่อทำบุญ	๖
การสมาทานศีล	๘
ทำวัตรเช้า	๑๗
ทำวัตรเย็น	๓๕

**ตารางการจัดกิจกรรมเข้าวัดปฏิบัติธรรมวันธรรมสวนะ
ของกรมการศาสนา
ระหว่างเดือนเมษายน – กันยายน ๒๕๖๑**

ลำดับ	สถานที่	เขต	วัน/เดือน/ปี
๑	วัดดอนเมือง	ดอนเมือง	วันอาทิตย์ที่ ๘ เมษายน ๒๕๖๑ (แรม ๘ ค่ำ)
๒	วัดเทพสุนทร	จตุจักร	วันอาทิตย์ที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๖๑ (ขึ้น ๘ ค่ำ)
๓	วัดลาดปลาเค้า	ลาดพร้าว	วันอาทิตย์ที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๖๑ (ขึ้น ๑๕ ค่ำ)
๔	วัดปากน้ำ	ภาษีเจริญ	วันจันทร์ที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๖๑ (แรม ๘ ค่ำ)
๕	วัดเพลง	บางพลัด	วันจันทร์ที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๑ (แรม ๑๕ ค่ำ)
๖	วัดราชวินทร์	ธนบุรี	วันอังคารที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๑ (ขึ้น ๘ ค่ำ)
๗	วัดประยูรวงศาวาส	ธนบุรี	วันพุธที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๑ (แรม ๘ ค่ำ)
๘	วัดขำนิหัตถการ	ปทุมวัน	วันอังคารที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๑ (แรม ๑๔ ค่ำ)
๙	วัดกัลยาณมิตร	ธนบุรี	วันพุธที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๑ (ขึ้น ๘ ค่ำ)
๑๐	วัดสร้อยทอง	บางซื่อ	วันพุธที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๑ (ขึ้น ๑๕ ค่ำ)
๑๑	วัดอินทาราม	ธนบุรี	วันพฤหัสบดีที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑ (แรม ๘ ค่ำ)
๑๒	วัดแก้วฟ้าจุฬามณี	ดุสิต	วันพฤหัสบดีที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๑ (แรม ๑๕ ค่ำ)
๑๓	วัดสุวรรณ	คลองสาน	วันศุกร์ที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑ (ขึ้น ๘ ค่ำ)
๑๔	วัดบำเพ็ญเหนือ	มีนบุรี	วันเสาร์ที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๑ (แรม ๘ ค่ำ)
๑๕	วัดไผ่ตัน	พญาไท	วันเสาร์ที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๑ (แรม ๑๕ ค่ำ)
๑๖	วัดนวลจันทร์	บึงกุ่ม	วันอาทิตย์ที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๑ (ขึ้น ๘ ค่ำ)
๑๗	วัดปริวาส	ยานนาวา	วันอาทิตย์ที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๑ (ขึ้น ๑๕ ค่ำ)
๑๘	วัดภาณุรังษี	บางพลัด	วันจันทร์ที่ ๓ กันยายน ๒๕๖๑ (แรม ๘ ค่ำ)
๑๙	วัดหลักสี่	หลักสี่	วันอาทิตย์ที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๑ (แรม ๑๔ ค่ำ)
๒๐	วัดพระไกรสิทธิ์ (น้อย)	บางกะปิ	วันจันทร์ที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๖๑ (ขึ้น ๘ ค่ำ)
๒๑	วัดวิมุตยาราม	บางพลัด	วันจันทร์ที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑ (ขึ้น ๑๕ ค่ำ)

การเตรียมตัวไปวัดเพื่อทำบุญ

๑. การเตรียมกาย ควรแต่งกายด้วยเสื้อผ้าสีขาว เรียบ หรือ สีที่ไม่ฉูดฉาด ไม่หลวมไม่คับเกินไป เนื่องจากจะไม่คล่องตัว ไม่ประดับร่างกายด้วยเครื่องประดับ ไม่ใช้เครื่องประทีนผิว เช่น น้ำหอม เป็นต้น รับประทานอาหารแต่พอดี ไม่อึดใจจนอึดอัด เพื่อประทั้งความหิว เนื่องจากหากมีอาการหิวกระหายจะทำให้จิตใจไม่สบายไปด้วย ควรงดเว้นอาหารที่อาจจะทำให้เกิดอาการท้องเสีย เป็นต้น

๒. การเตรียมใจ ให้ตัดความวิตกกังวลที่จะเกิดขึ้น เช่น เรื่องครอบครัว เรื่องการงาน เป็นต้น

๓. การเตรียมสิ่งของ ให้จัดเตรียมดอกไม้ ธูปเทียน เพื่อบูชาพระ อาหารหวานคาว รวมถึงสิ่งของอื่น ๆ (ปัจจัยไทยธรรม) เพื่อไปถวายพระสงฆ์ตามกำลังและความศรัทธา

ขั้นตอนในการปฏิบัติกิจกรรม

การปฏิบัติกิจกรรมในการทำบุญของแต่ละวัดอาจจะแตกต่างกัน ในรายละเอียด แต่หลักปฏิบัติโดยส่วนใหญ่แล้วทุกวัดจะปฏิบัติเหมือนกัน คือ

๑. การทำวัตรสวดมนต์ (พระสงฆ์จะทำวัตรสวดมนต์ก่อน เมื่อพระสงฆ์ทำวัตรสวดมนต์จบแล้ว อุบาสกอุบาสิกาจึงทำวัตรสวดมนต์ ต่อจากพระสงฆ์ บางวัดอาจจะสวดมนต์แปล แต่บางวัดอาจจะสวดมนต์เป็นภาษาบาลีล้วน ๆ ไม่สวดแปล ให้ทำตามธรรมเนียมของวัดนั้น ๆ)

๒. การรับศีล ในวันธรรมดาโดยทั่วไปจะสมทานเบญจศีล (ศีล ๕) ในวันธรรมสวนะ (วันพระ) จะสมทานอุโบสถศีล (หรือศีลอุโบสถ มี ๘ ข้อ)

๓. การฟังธรรม

๔. การบำเพ็ญจิตภาวนา

๕. การถวายสังฆทาน

การสมาทานศีล

การทำบุญของพุทธศาสนิกชน ไม่ว่าจะจะมีพิธีทำบุญใด ๆ หลังจากบูชาพระรัตนตรัยจบแล้ว ก่อนจะทำพิธีอย่างอื่นมักจะมีการสมาทานศีลก่อนเสมอ หากเป็นวันธรรมดา จะสมาทานเบญจศีลหรือศีล ๕ หากตรงกับวันธรรมสวนะ (วันพระ) หรือวันอุโบสถ จะสมาทานศีลอุโบสถ หากไปทำบุญที่วัดในวันธรรมสวนะ มรรคนายกจะเป็นผู้นำอาราธนาศีลอุโบสถ ผู้ใดประสงค์จะรับศีลอุโบสถ ก็ให้สมาทานศีลตามที่พระสงฆ์กล่าวนำทั้ง ๘ ข้อ หากผู้ใดไม่ประสงค์จะรับศีลอุโบสถ ก็ให้สมาทานเบญจศีลเพียง ๕ ข้อ

ระเบียบพิธีปฏิบัติในการรักษาศีลอุโบสถ

๑. เมื่อตั้งใจจะรักษาศีลอุโบสถในวันพระวันใด ฟังตื่นแต่มีดก่อนรุ่งอรุณของวันนั้น กระทำสรีริกของตนเรียบร้อยแล้ว บูชาพระแล้วเปล่งวาจาสมาทานอุโบสถด้วยตนเองก่อนว่า

**อิมัง อัมมัญจะ สะมะนฺนาคะตัง พุทธะปัญฺณุตฺตัง อุโปสะถัง,
อิมัญจะ รัตติง อิมัญจะ ทิวะสัง สัมมะเทวะ อะภิรักขิตุง
สะมาทียามิ.**

(ความว่า “ข้าพเจ้าขอสมาทานอุโบสถที่พระพุทธเจ้าทรงบัญญัติอันประกอบด้วยองค์แปดประการนี้ เพื่อจะรักษาไว้ให้ดีมิให้ขาด มิให้ทำลายตลอดคืนหนึ่งและวันหนึ่ง ในเวลาวันนี้”)

จากนั้น รอเวลาอยู่ด้วยอาการสงบเสงี่ยมตามสมควร รับประทานอาหารเช้าแล้วไปสู่วัดใดวัดหนึ่ง เพื่อรับศีลอุโบสถจากพระสงฆ์ตามประเพณี

ปัจจุบันนิยมไปสมมาทานและรับศีลอุโบสถที่วัด

๒. เมื่อพระสงฆ์สามเณรทำวัตรเช้าเสร็จ ต่อจากนั้น อุบาสิก อุบาสิกาพึงทำวัตรเข้าร่วมกันตามแบบนิยมของวัดนั้น ๆ

๓. ทำวัตรเช้าจบแล้ว หัวหน้าอุบาสิกอุบาสิกาจะนั่งคุกเข่า ประนมมือประกาศองค์อุโบสถทั้งคำบาลีและคำไทย ดังนี้

อัสสะ โภณโต ปักข์สสะ อัญญะมีทิวะโส* เอเวรรูป โข โภณโต ทิวะโส, พุทฺเธนะ ภาคะวะตา ปญฺญัตตัสสะ ธัมมัสสะวะนัสสะ เจวะ, ตะทตถายะ อุปาสะกะอุปาสิกาณัง อุโปสะถัสสะ จะ กาโล โหติ, หันทะ มะยัง โภณโต สัพเพ อิตะ สะมาคะตา, ตัสสะ ภาคะวะโต ธัมมานุธัมมะปะฏิปัตติยา ปุชเชนตถายะ, อิมัญจะ รัตติง อิมัญจะ ทิวะสัง, อัญญังคะสะมันนาคะตัง อุโปสะถัง อุปะวะสีสสามาติ กาละ ประจิจเฑทัง กัตวา ตัง ตัง เวระมะณิง อารัมมะณัง กะริตวา อะวิกขิตตะ- จิตตา หุตวา สักกัจจัง อุโปสะถัง สะมาทียะยยามะ, อิติสัง หิ อุโปสะถัง สัมปัตตานัง อัมหากัง ชีวิตัง มา นิรัตตะกััง โหตุ.

ขอประกาศเริ่มเรื่องความที่จะสมมาทานรักษาอุโบสถ อันพร้อมด้วยองค์แปดประการ ให้สาธุชนที่ได้ตั้งจิตสมมาทานทราบทั่วกันก่อนแต่สมมาทาน ณ บัดนี้ ด้วยวันนี้ เป็นวันอัญญะมีดิถีที่แปด* แห่งปักข์มาถึงแล้ว ก็แหละวันเช่นนี้เป็นกาลที่สมเด็จพะผู้มี พระภาคเจ้าทรงบัญญัติแต่งตั้งไว้ให้ประชุมกันฟังธรรม และเป็น กาลที่จะรักษาอุโบสถของอุบาสิกอุบาสิกาทั้งหลาย เพื่อประโยชน์

*หมายเหตุ คำประกาศนี้สำหรับวันพระ ๘ คำ ถ้าเป็นวันพระ ๑๕ คำ ให้เปลี่ยนคำที่ขีดเส้นใต้เป็น “ปณณะระสีทิวะโส” ถ้าเป็นวันพระ ๑๔ คำ เปลี่ยนเป็น “จาทุทหะสีทิวะโส”

แก่การฟังธรรมนั้นด้วย เชิญเถิด เราทั้งหลายทั้งปวงที่ได้มาประชุมพร้อมกัน ณ ที่นี้ พึงกำหนดกาลว่าจะรักษาอุโบสถตลอดวันหนึ่งกับคืนหนึ่งนี้ แล้วพึงทำความเว้นโทษนั้น ๆ เป็นอารมณ (คือเว้นจากการฆ่าสัตว์ ๑ เว้นจากการลักขโมยของที่เจ้าของเขาไม่ให้ ๑ เว้นจากการประพฤติธรรมที่เป็นข้าศึกแก่พรหมจรรย์ ๑ เว้นจากการเจรจาเท็จ ล้อลวงผู้อื่น ๑ เว้นจากการดื่มกินสุราเมรัยอันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท ๑ เว้นจากการบริโภคอาหารตั้งแต่เวลาพระอาทิตย์เที่ยงแล้ว ไปจนถึงเวลาอรุณขึ้นมาใหม่ ๑ เว้นจากการฟ้อนรำขับร้อง และประโคมเครื่องดนตรีต่าง ๆ แต่บรรดาที่เป็นข้าศึกแก่กุศลทั้งสิ้น และตัดทรงประดับตกแต่งร่างกายด้วยดอกไม้ของหอม เครื่องประดับ เครื่องทา เครื่องย้อม ผัดผิวกายให้วิจิตรงดงามต่าง ๆ อันเป็นที่ตั้งแห่งความกำหนัดยินดี ๑ เว้นจากการนั่งนอนเหนือเตียงตั้งผ้าที่มีเท้าสูงเกินประมาณ และที่นั่งนอนใหญ่ ภายในมีนุ่นและสำลี เครื่องปูลาดที่วิจิตรด้วยเงินและทองต่าง ๆ ๑) อย่าให้มีจิตฟุ้งซ่านส่งไปที่อื่น พึงสมาทานองค์อุโบสถทั้งแปดประการโดยเคารพ เพื่อจะบูชาสมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้านั้นด้วยธรรมานุธรรมปฏิบัติ อนึ่ง ชีวิตของเราทั้งหลายที่ได้เป็นอยู่รอดมาถึงวันอุโบสถเช่นนี้ จงอย่าได้ไปเปล่าจากประโยชน์เลยฯ

๔. เมื่อหัวหน้าประกาศจบแล้ว พระสงฆ์ผู้แสดงธรรมขึ้นนั่งบนธรรมาสน์ อุบาทถุบาทถุภาทุกคนพึงนั่งคุกเข่ากราบพร้อมกัน ๓ ครั้ง แล้วกล่าวคำอาราธนาอุโบสถศีลพร้อมกัน (บางวัดให้หัวหน้าเป็นผู้แทนกล่าวอาราธนาเพียงคนเดียว) ดังนี้

มะยัง กันเต, ติสระระณนะ สะหะ, อัญญังคะ-
สะมันนาคะตัง, อุโปสะถัง ยาจา มะ (ว่า ๓ จบ)

ดังนี้

จากนั้นพระสงฆ์กล่าวนำ ผู้สมาทานอุโบสถศีล กล่าวตาม

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะฯ

(ว่า ๓ จบ)

พุทฺธัง สาระณัง คัจฉามิ

ธัมมํ สาระณัง คัจฉามิ

สังฆัง สาระณัง คัจฉามิ

ทุติยัมปิ พุทฺธัง สาระณัง คัจฉามิ

ทุติยัมปิ ธัมมํ สาระณัง คัจฉามิ

ทุติยัมปิ สังฆัง สาระณัง คัจฉามิ

ตะติยัมปิ พุทฺธัง สาระณัง คัจฉามิ

ตะติยัมปิ ธัมมํ สาระณัง คัจฉามิ

ตะติยัมปิ สังฆัง สาระณัง คัจฉามิ

เมื่อจบแล้วพระสงฆ์ให้ศีลจะกล่าวว่า **ติสฺสาระณะคะมะนัง**

นิฎฐิตัง ผู้สมาทานศีลพึงรับว่า **อามะ ภันเต**

แต่แต่นั้นพึงสมาทานสิกขาบท ๘ ประการ โดยว่าตามพระสงฆ์ ดังนี้

๑. ปาณาติปาตา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

๒. อะทินนาทานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

๓. อะพรัหฺมะจะรียา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

(ในข้อนี้ ผู้ประสงค์จะสมาทานศีล ๕ เปลี่ยนเป็นรับว่า

กาเมสุมิจฉาจารา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ)

๔. มุสาวาทา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

๕. สุราเมระยะมัชชะปะมาทัญญูนา เวะระมะณี
สิกขาปะทัง สะมาதியามิ

(ผู้สมาทานศีล ๕ ฟังหยุดเพียงนี้)

๖. วิกาละโกชะนะ เวะระมะณี สิกขาปะทัง สะมาதியามิ

๗. นัจจะคิตะวาทิตะวิสูกะทัสสะนะมาลาคันธะวิเลปะนะ
ธาระณะมัตตะนะวิญจะนะญูฏา นา เวะระมะณี สิกขาปะทัง สะมาதியามิ

๘. อุจจาสะยะนะมะหาสะยะนา เวะระมะณี สิกขาปะทัง
สะมาதியามิ

ต่อจากนั้นให้กล่าวตามพระสงฆ์ที่ละวรรค ดังนี้

อิมัง อัญญัณณะสะมันนาคะตัง, พุทธะปัญญัตตัง
อุโปสะตัง, อิมัญจะ รัตติง อิมัญจะ ทิวะสัง, สัมมะเทวะ อะภิรักขิตุง
สะมาதியามิ.

ฟังหยุดรับเพียงเท่านี้ จากนั้นพระสงฆ์จะกล่าวว่า “อิมานิ
อัญญะ สิกขาปะทานิ อุโปสะตะสีละวะเสนะ มะนะสิกะริตวา, สาธุกัง
อัปปะมาเทนะ รักขิตัพพานิ” ผู้สมาทานศีลฟังกล่าวพร้อมกันว่า
“อามะ ภันเต” แล้วพระสงฆ์จะกล่าวอานิสงส์ศีลต่อไป ดังนี้

สีเลนะ สุคะติง ยันติ สีเลนะ โภคะสัมปะทา

สีเลนะ นิพพุตติง ยันติ ตัสมา สีลัง วิโสธะเย

รับพร้อมกันว่า สาธุ แล้วกราบ ๓ ครั้ง นั่งพับเพียบประนมมือ
ฟังธรรมต่อไป

มีข้อสังเกตว่า การรักษาอุโบสถศีลจะต้องรักษาให้ครบทั้ง ๘ ข้อ
ขาดข้อใดข้อหนึ่งจะไม่ใช่การรักษาอุโบสถ ไม่เหมือนการรักษาศีล ๕
ข้อใดข้อหนึ่งขาด ข้อที่เหลือยังอยู่

การฟังธรรม

หลังจากสมาทานศีลจบแล้ว มรรคนายกจะเป็นผู้อาราธนาธรรม ผู้ที่ไปร่วมทำบุญทุกคนฟังนั่งประนมมือ ตั้งใจฟังธรรมอย่างสงบ ไม่พูดคุยกันขณะพระแสดงธรรม อันเป็นการแสดงความเคารพในพระธรรม และแสดงความเคารพต่อพระสงฆ์ผู้แสดงธรรมด้วย

คำอาราธนาธรรม

พรหมา จะ โลกาทิปะติ สะหัมปะติ
กัตถัญชะลิต อันทิวัระรัง อะยาจะถะ
สันติระ สัตตาปปะระชัคคะชาติกา
เทเสตุ ธัมมัง อะนุกัมปิมัง ปะชัง.

การบำเพ็ญจิตภาวนา

หลังจากพระสงฆ์แสดงธรรมจบแล้ว จะมีการปฏิบัติธรรม โดยการบำเพ็ญจิตภาวนาหรือนั่งสมาธิ เป็นเวลาประมาณ ๕-๑๐ นาที ซึ่งพระสงฆ์จะชี้แจงขั้นตอนการปฏิบัติต่าง ๆ ให้ทราบ ผู้ปฏิบัติธรรม ฟังกระทำตามที่ท่านแนะนำ

วิธีนั่งสมาธิ ให้นั่งในท่าขัดสมาธิ คือ เท้าขวาวางทับเท้าซ้าย มือขวาวางทับมือซ้ายบนตักชิดท้องน้อย นิ้วหัวแม่มือจรดกัน นั่งให้ตัวตรง หากไม่ถนัดจะนั่งพับเพียบหรือบนเก้าอี้ก็ได้ เมื่อนั่งเข้าที่ดีแล้วให้หายใจยาวลึก ๆ และช้า ๆ เต็มปอด ๒-๓ ครั้ง พร้อมกับตั้งความรู้สึกให้ตัวโล่ง และให้สมองโปร่งสบาย แล้วจึงหายใจตามปกติโดยกำหนดนับหรือภาวนาในใจตามวิธีการที่พระอาจารย์แนะนำต่อไป

เมื่อปฏิบัติจิตภาวนาจบแล้ว ทุกคนพึงให้สาธุการและสวด
ประกาศพร้อมกัน ดังนี้

สาธุ สาธุ สาธุ

อะหัง พุทธัญจะ ัมมัญจะ สังฆัญจะ สรรเวณัง คะโต

อุปาสะกัตตัง เทเสสัง ภิกขุสังฆัสสะ สัมมุขา

เอตัง เม สรรเวณัง เขมัง เอตัง สรรเวณะมุตตะมัง

เอตัง สรรเวณะมาคัมมะ สัพพะทุกขา ปะมุจจะเย

ยะถาพะลัง จะเรยาหัง สัมมาสัมพุทธะสาสะนัง

ทุกขะนิสสรระณัสเสวะ ภาคิ อัสสัง อะนาคะเต.

หมายเหตุ คำสวดประกาศข้างต้น ถ้าผู้กล่าวเป็นผู้หญิง
ให้เปลี่ยนคำที่ขีดเส้นใต้ ดังนี้

คะโต เปลี่ยนเป็น คะตา

อุปาสะกัตตัง เปลี่ยนเป็น อุปาสิกัตตัง

ภาคิ อัสสัง เปลี่ยนเป็น ภาคินิสสัง

เมื่อสวดประกาศนี้จบแล้ว ถ้าไม่มีการแสดงธรรมในภาคบ่าย
หรือตอนเย็น ผู้ประสงค์จะกลับไปพักผ่อนที่บ้านก็พึงบอกลาพระสงฆ์ ดังนี้

**“หันทะทานิ มะยัง ภันเต อาปุจฉามะ, พะหุกิจจา
พะหุกระณียา”**

พระสงฆ์ผู้รับลาจะกล่าวว่า **“ยัสสะทานิ ตุมहे กาลัง มัญญะถะ”**
ผู้ลาพึงรับว่า **“สาธุ ภันเต”** แล้วกราบพร้อมกัน ๓ ครั้ง เป็นอันเสร็จพิธี
ในตอนเช้า

๕. บางวัดอาจจะมีการแสดงธรรมในภาคบ่ายหรือค่ำ ผู้ประสงค์จะอยู่ปฏิบัติธรรมที่วัด ก็จะรออยู่ที่วัด สนทนาธรรม อ่านหนังสือ ธรรมะหรือปฏิบัติธรรม รับประทานอาหารให้เสร็จทันก่อนเที่ยงวัน พักผ่อน ตามอัธยาศัย พอได้เวลาบ่ายหรือเย็นจนค่ำ ตามเวลาที่กำหนดก็จะร่วม สวดมนต์ทำวัตรเย็น พระผู้เทศน์จะลงมาเทศน์ หัวหน้าฟังนั่งคุกเข่ากราบ ๓ ครั้ง และอาราธนาธรรมพิเศษโดยเฉพาะ (บางวัดใช้ในช่องเช้า) ดังนี้

คำอาราธนาธรรมพิเศษ

จากุททะสี	ปณณะระสี	ยา จะ ปักข์สสะ	อัญญะมี
กาลา พุทเธนะ	ปัญญัตตา	สัทธัมมัสสะวะนัสสีเม	
อัญญะมี	โข อะยันทานิ	สัมปัตตา	อะภิลักขิตา
เตนายัง	ปะริสา ธัมมัง	โสตุง	อิธะ สะมาคะตา
สาธุ อัยโย	ภิกขุสังโฆ	กะโรตุ	ธัมมะเทศะนัง
อะยัญจะ	ปะริสา สัพพา	อัญญิกัตวา	สุณาตุ ตันติ.

๖. เมื่ออาราธนาจบแล้ว พระสงฆ์จะแสดงธรรม ฟังนั่ง ฟังธรรมโดยเคารพอย่างพิธีในตอนเช้า พอเทศน์จบ ทุกคนกล่าวสาธุการ และสวดประกาศตนพร้อมกันอย่างเดียวกับที่กล่าวในภาคเช้า (สาธุ สาธุ สาธุ อะหัง พุทธัญจะ...ฯลฯ.../ดูหน้า ๑๕) และสวดประกาศต่อท้าย ติดต่อกันไปอีกว่า

วันธรรมสวนะ

แนวทางการปฏิบัติสำหรับฆราวาสนิคชน

ความเป็นมา

วันธรรมสวนะ คือ วันฟังธรรม หรือที่ประชาชนทั่วไปที่นับถือพระพุทธศาสนานิยมเรียกกันว่า “วันพระ” เป็นวันที่พุทธศาสนิกชนไปประชุมกันที่วัด เพื่อฟังพระธรรมเทศนาหรือที่เรียกกันว่า “ฟังเทศน์” วันพระนั้น คือ วันที่ตรงกับวันขึ้น ๘ ค่ำ ขึ้น ๑๕ ค่ำ แรม ๘ ค่ำ และแรม ๑๕ ค่ำ (แรม ๑๔ ค่ำ ในเดือนขาด) รวมทั้งสิ้นเดือนหนึ่ง ๆ จะมีวันพระ ๔ วัน ปีหนึ่งจะมีประมาณ ๕๐ วัน

วันธรรมสวนะนั้น มีมาตั้งแต่สมัยพุทธกาล ซึ่งได้มีอ้างไว้ในคัมภีร์วินัยปิฎก ตอนว่าด้วยอุโบสถขันธกะ มีกล่าวไว้ว่า พวกบริพาชกและเดียรฉัตร ได้ประชุมกันทุกวัน ๘ ค่ำ ๑๔ ค่ำ และ ๑๕ ค่ำ ทั้งข้างขึ้นและข้างแรม เพื่อสนทนาเกี่ยวกับคำสอนทางศาสนาของตน ซึ่งการกระทำดังกล่าวได้รับความนิยมจากประชาชนเป็นอย่างมาก ต่อมาพระเจ้าพิมพิสารทรงทราบเรื่องราวนั้นแล้ว จึงไปเฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้า ณ พระคันธกุฎี เขาคิชฌกูฏ ใกล้เมืองราชคฤห์ กราบทูลให้พระพุทธองค์ทรงทราบทั้งหมด พระพุทธองค์ทรงเห็นว่าเป็นเรื่องที่ดีมีประโยชน์ จึงทรงอนุญาตให้ภิกษุสงฆ์ประชุมกันในวัน ๘ ค่ำ ๑๔ ค่ำ และ ๑๕ ค่ำ เมื่อพระภิกษุสงฆ์มาประชุมกันในวันดังกล่าวแล้ว ก็พากันนั่งนิ่งเงียบมิได้ทำอะไร ไม่ได้สนทนาธรรมกัน ทำให้ประชาชนที่ไปวัดเพื่อฟังธรรมพากันติเตียนพระภิกษุสงฆ์ พระพุทธองค์ทรงทราบเรื่องนั้น จึงอนุญาตให้

พระภิกษุสงฆ์สนทนาธรรมและแสดงธรรมในวันดังกล่าว จึงเป็นสาเหตุแห่งความเป็นมาของวันธรรมสวนะ

ในสมัยพุทธกาล ยังไม่มีการบันทึกคำสอนและเหตุการณ์เป็นลายลักษณ์อักษร จึงถ่ายทอดสืบต่อกันด้วยคำพูด การฟัง และการท่องจำสืบ ๆ กันมา (มุขปาฐะ) ดังนั้น การฟังธรรมจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญประการหนึ่ง ในการสืบทอดพระพุทธศาสนา ตั้งแต่สมัยพุทธกาล มาจนถึงปัจจุบัน

สำหรับในประเทศไทย การแสดงธรรมของพระภิกษุสงฆ์ และการฟังธรรมของพุทธศาสนิกชนนั้น มีมาตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัย ตามหลักฐานที่ปรากฏอยู่ในศิลาจารึกของพ่อขุนรามคำแหง หลักที่ ๑ ด้านที่ ๓ ใจความว่า...พ่อขุนรามคำแหงเจ้าเมืองศรีสุทโชนาลัย สุโขทัย ปลุกไม้ตาลนี้ได้สิบสี่เข้า จึงให้ช่างฟังขดานหิน ตั้งหว่างกลางไม้ตาลนี้ วันเดือนดับ เดือนเอกแปดวัน วันเดือนเต็ม เดือนข้างแปดวัน ฝูงปู่ ครู มหาเถร ขึ้นนั่งเหนือขดานหินสูตรธรรมแก่อุบาสก ฝูงท่วยจำศีล...

ต่อมา ในปี พ.ศ. ๒๔๙๙ รัฐบาลได้เห็นความสำคัญของพระพุทธศาสนา ในฐานะเป็นศาสนาประจำชาติไทย จึงได้ประกาศให้วันพระและวันอาทิตย์เป็นวันหยุดราชการ เพื่อให้พุทธศาสนิกชนได้บำเพ็ญศาสนกิจประกอบบุญกุศล ครั้นต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๐๒ ก็ได้ประกาศให้วันเสาร์และวันอาทิตย์เป็นวันหยุดราชการตามหลักสากลทั่วไป แทนวันธรรมสวนะ แต่อย่างไรก็ตาม วันธรรมสวนะหรือวันพระก็ยังคงเป็นวันสำคัญสำหรับพุทธศาสนิกชนในการฟังธรรมมาตราบเท่าทุกวันนี้

วันธรรมสวนะหรือวันฟังธรรม เป็นวันที่สำคัญยิ่งสำหรับพุทธศาสนิกชน ที่ได้ศึกษาหลักธรรมคำสอน เพื่อพัฒนาความรู้

ความคิด อันเป็นแนวทางนำไปสู่การชำระจิตใจให้บริสุทธิ์ เปิดโอกาสให้พุทธศาสนิกชนได้มาประชุมทำกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาาร่วมกัน และเป็นการช่วยกันสืบต่ออายุพระพุทธศาสนาให้ดำรงอยู่อีกทางหนึ่งด้วย

การฟังธรรม จะทำให้มีความเข้าใจหลักธรรมได้อย่างชัดเจน ถือเป็นการศึกษาเล่าเรียนเบื้องต้นที่สำคัญ ซึ่งเป็นพื้นฐานให้การปฏิบัติธรรมได้อย่างถูกต้อง และเป็นเหตุให้บรรลุธรรมได้

พุทธศาสนิกชนควรฟังธรรมอย่างต่อเนื่อง เป็นวิธีการที่สำคัญในการรักษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมคำสอน จดจำได้อย่างแม่นยำไม่ลืมเลือน

การที่พุทธศาสนิกชนประชุมกันเนื่องนิത്യทุกวันพระ ถือได้ว่าเป็นการทบทวนความรู้ด้านหลักธรรมอยู่เสมอ จะทำให้หลักธรรมไม่คลาดเคลื่อนหรือถูกปลอมปนด้วยความคิดเห็นของตนที่ไม่ถูกต้อง

ดังนั้น วันธรรมสวนะจึงมีความสำคัญทางศาสนา ซึ่งกรมการศาสนาในฐานะหน่วยงานหลัก ในการส่งเสริมให้ข้าราชการและประชาชนมีคุณธรรมจริยธรรม จึงได้จัดโครงการเข้าวัดปฏิบัติธรรมหรือฟังธรรมในช่วงเทศกาลเข้าพรรษา ซึ่งได้ดำเนินการมาแล้วตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๙

ต่อมา ในปี พ.ศ. ๒๕๕๑ กรมการศาสนาได้เชิญชวนข้าราชการ นักเรียน นักศึกษา และพนักงานจากส่วนราชการ สถานศึกษา รัฐวิสาหกิจ และพนักงานภาคธุรกิจเอกชนทุกภาคส่วนเข้าวัดฟังธรรม ในทุกวันธรรมสวนะ ตลอดเทศกาลเข้าพรรษา จำนวน ๑๓ ครั้ง ใน ๑๓ วัด ได้แก่ วัดสระเกศ วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ วัดราชโอรสาราม วัดระฆังโฆสิตาราม วัดราชบูรณะ วัดทองนพคุณ วัดหนัง วัดปทุมคงคา วัดอินทาราม วัดราชสิงขร วัดจันทาราม วัดนางชี และวัดสุวรรณคีรี

การดำเนินงานดังกล่าว ประสบผลสำเร็จเป็นที่พึงพอใจของข้าราชการ นักเรียน นักศึกษา พนักงานภาคธุรกิจเอกชน ประชาชน และคณะสงฆ์เป็นอันมาก และเห็นตรงกันว่า กรมการศาสนาควรที่จะขยายผลการจัดกิจกรรมเข้าวัดปฏิบัติธรรมออกไปให้ครอบคลุมวันธรรมสวนะตลอดทั้งปี เพื่อเป็นการกระตุ้นเตือนให้สังคมเห็นถึงความสำคัญของการเข้าวัดปฏิบัติธรรม และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคมต่อไป ดังนั้นเมื่อกิจกรรมเข้าวัดปฏิบัติธรรมในวันธรรมสวนะช่วงเทศกาลเข้าพรรษา พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้เสร็จสิ้นลง กรมการศาสนาจึงได้ขยายผลการจัดกิจกรรมออกไป เป็นการเข้าวัดปฏิบัติธรรมในทุกวันธรรมสวนะตลอดทั้งปี และดำเนินการจนถึงสิ้นมีนาคม ๒๕๕๕ ได้ยุติโครงการมาระยะหนึ่ง ครั้นถึงธันวาคม ๒๕๕๖ จึงได้เริ่มดำเนินการโครงการอีกครั้งหนึ่งจวบจนถึงปัจจุบันนี้

กาเยนะ วาจาเย ะ เจตตะสา วา,
พุทธะ กุกัมมัง ปะกะตัง มะยายัง,
พุทธิ ปะภูคคัณหะตุ อัจจะยันตัง,
กาลันตะเร สังวะริตุง ะ พุทธะ.

กาเยนะ วาจาเย ะ เจตตะสา วา,
ธัมเม กุกัมมัง ปะกะตัง มะยายัง,
ธัมโม ปะภูคคัณหะตุ อัจจะยันตัง,
กาลันตะเร สังวะริตุง ะ ธัมเม.

กาเยนะ วาจาเย ะ เจตตะสา วา,
สังฆะ กุกัมมัง ปะกะตัง มะยายัง,
สังโฆ ปะภูคคัณหะตุ อัจจะยันตัง,
กาลันตะเร สังวะริตุง ะ สังฆะ.

ทำวัตรเช้า
สำหรับอุบาสก-อุบาสิกา
คำบูชาพระรัตนตรัย

โย โส ภาคะวา อะระหัง
สัมมาสัมพุทธโธ,

สวากขาโต เยนะ ภาคะวะตา
ธัมโม,
สุปฏิปันโน ยัสสะ ภาคะวะโต
สาวะกะสังโฆ,

ตัมมะยัง ภาคะวันตัง สะธัมมัง
สะสังฆัง,

อิเมหิ สักกาเรหิ ยะถาระหัง
อาโรปิเตหิ อะภิปุชยามะ,

สาธุ โน ภันเต ภาคะวา
สุจิระปะรินิพพุโตปิ,

พระผู้มีพระภาคเจ้านั้น
พระองค์คือ เป็นพระอรหันต์
ตรัสรู้เองโดยชอบแล้ว,
พระธรรม อันพระผู้มีพระภาคเจ้า
พระองค์คือ ตรัสไว้ดีแล้ว,
พระสงฆ์สาวกของพระผู้มี
พระภาคเจ้าพระองค์คือ
ปฏิบัติดีแล้ว,
ข้าพเจ้าทั้งหลายขอบูชาอย่างยิ่ง
ซึ่งพระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น
พร้อมทั้งพระธรรมและพระสงฆ์,
ด้วยเครื่องสักการะเหล่านี้
ซึ่งข้าพเจ้าได้ยกประดิษฐานไว้ดีแล้ว
ตามสมควร,
ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ
ตั้งข้าพเจ้าทั้งหลาย
ขอประทานวโรกาส
พระผู้มีพระภาคเจ้า
แม้ปรินิพพานแล้ว,

ปัจฉิมาศนะตานุกัมปะมานะสา,
อิเม สักกาเร ทุกคะตะ-
ปัณณาการะภูเต ปะฏิคคัณหัตถุ,
อัมหากัง ทิฆะรัตตัง หิตายะ
สุชาเย.

ทรงมีพระหฤทัยเอื้อเพื่อแก่ชุมชน
ผู้เกิดแล้วในภายหลัง,
ขอจงทรงรับเครื่องสักการะเหล่านี้
ซึ่งเป็นบรรณาการของคนยาก,
เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข
แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย
สิ้นกาลนานเทอญ.

คำนมัสการพระรัตนตรัย

อะระหัง สัมมาสัมพุทธโธ

ภะคะวา,

พุทฺธัง ภะคะวันตัง อะภิวาเทมิ.

พระผู้มีพระภาคเจ้า

เป็นพระอรหันต์ ดับเพลิงกิเลส

เพลิงทุกข์สิ้นเชิง

ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง,

ข้าพเจ้าขออภิวาท

พระผู้มีพระภาคเจ้า ผู้รู้ ผู้ตื่น

ผู้เบิกบาน.

(กราบ ๑ ครั้ง)

สวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม,

ธัมมัง นะมัสสามิ.

พระธรรมอันพระผู้มีพระภาคเจ้า

ตรัสไว้ดีแล้ว,

ข้าพเจ้าขอนมัสการพระธรรม.

(กราบ ๑ ครั้ง)

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต

สาวะกะสังโฆ,

สังฆัง นะมามิ.

พระสงฆ์สาวกของพระผู้มี

พระภาคเจ้า ปฏิบัติดีแล้ว,

ข้าพเจ้าขออนอบน้อมพระสงฆ์.

(กราบ ๑ ครั้ง)

คำนมัสการพระผู้มีพระภาคเจ้า
(น้ำ) หันทะ มะยัง พุทธัสสะ ะคะวะโต
บุพพะภาคะนะมะการัง ะโรมะ เส.

นะโม ตัสสะ ะคะวะโต,

อะระหะโต,

สัมมาสัมพุทธัสสะ.

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า
พระองค์นั้น,

ซึ่งเป็นผู้ไกลจากกิเลส,

เป็นผู้ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง.

(ว่า ๓ จบ)

บุพพชาภิณฑิต

(บทสวดสดุดีพระพุทธรเจ้า)

(นำ) ภัณฑะ มะยัง บุพพชาภิณฑิตอง กะโรมะ เส.

โย โส ตะถาคะโต,
อะระหัง,
สัมมาสัมพุทโธ,
วิชาจะระณะสัมปันโน,
สุคะโต,
โลกะวิทู,
อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ,
สัตถา เทวะมะนุสสานัง,
พุทโธ,
ภะคะวา,
โย อิมัง โลกัง สะเทวะกัง
สะมาระกัง สะพรัทหมะกัง

พระตถาคตเจ้านั้น พระองค์ใด,
เป็นผู้ไกลจากกิเลส,
เป็นผู้ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง,
เป็นผู้ถึงพร้อมด้วยวิชาและจรณะ,
เป็นผู้เสด็จไปแล้วด้วยดี,
เป็นผู้รู้โลกอย่างแจ่มแจ้ง,
เป็นผู้สามารถฝึกบุรุษที่สมควรฝึก
ได้อย่างไม่มีใครยิ่งกว่า,
เป็นครูผู้สอนของเทวดา
และมนุษย์ทั้งหลาย,
เป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานด้วยธรรม,
เป็นผู้มีความจำเริญ
จำแนกธรรมสั่งสอนสัตว์,
พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์ใด
ได้ทรงทำความดับทุกข์ให้แจ้ง

สี่สัสมะณะพราหมณีนิง
ปะซัง สะเทวะมะนุสสัง สะยัง
อะภิญญา สัจฉิกัตวา ปะเวเทสิ,

โย ธัมมัง เทเสสิ,

อาทิกัลยาณัง,
มัชฌเมกัลยาณัง,
ปะริโยसानะกัลยาณัง,
สาตถัง สะพยัญชนะนัง
เกวะละปะริปุณณัง
ปะริสุทถัง พรหมะจะริยัง
ปะกาเสสิ,
ตะมะหัง ภาคะวันตัง
อะภิปุชะยามิ,

ตะมะหัง ภาคะวันตัง สิระสา
นะมามิ.

ด้วยพระปัญญาอันยิ่งเองแล้ว
ทรงสั่งสอนสัตว์โลกนี้
พร้อมทั้งเทวดา มาร พรหม
และหมู่สัตว์ พร้อมทั้ง
สมณพราหมณ์ เทวดา
และมนุษย์ให้รู้ตาม,
พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์ใด
ทรงแสดงธรรมแล้ว,
ไพบราคะในเบื้องต้น,
ไพบราคะในท่ามกลาง,
ไพบราคะในที่สุด,
ทรงประกาศพรหมจรรย์ คือ
แบบแห่งการปฏิบัติอันประเสริฐ
บริสุทธิ์บริบูรณ์สิ้นเชิง
พร้อมทั้งอรรถและพยัญชนะ,
ข้าพเจ้าขอบูชาอย่างยิ่ง
เฉพาะพระผู้มีพระภาคเจ้า
พระองค์นั้น,
ข้าพเจ้าขอนอบน้อม
พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น
ด้วยเศียรเกล้า.

(กราบ พร้อมกับระลึกถึงพระพุทธคุณ)

ธัมมาภิกขุติ

(บทสวดสรรเสริญพระธรรม)

(บทนำ) *ทันทะ มะยัง ธัมมาภิกขุติง กะโรมะ เส.*

โย โส สวากขาโต กะคะวะตา

ธัมโม,

สันทิฏฐิโก,

อะกาลิโก,

เอหิภัสสิโก,

โอปะนะยิโก,

ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหิ,

ตะมะหัง ธัมมัง อะภิปุชชะยามิ,

ตะมะหัง ธัมมัง สิริสะสา

นะ मामิ.

พระธรรมนั้นใด

เป็นธรรมที่พระผู้มีพระภาคเจ้า
ตรัสไว้ดีแล้ว,

เป็นสิ่งที่ผู้ศึกษาและปฏิบัติ
พึงเห็นได้ด้วยตนเอง,

เป็นสิ่งที่ปฏิบัติได้และให้ผลได้
ไม่จำกัดกาล,

เป็นสิ่งที่ควรกล่าวแก่ผู้อื่นว่า
ท่านจงมาดูเถิด,

เป็นสิ่งที่ควรน้อมเข้ามาใส่ตัว,
เป็นสิ่งที่ผู้รู้พึงรู้ได้เฉพาะตน,

ข้าพเจ้าบูชาอย่างยิ่ง
เฉพาะพระธรรมนั้น,

ข้าพเจ้าขอนอบน้อมพระธรรมนั้น
ด้วยเศียรเกล้า.

(กราบ พร้อมกับระลึกถึงพระธรรมคุณ)

สังฆมาภิณฑ

(บทสวดสดุดีพระสงฆ์)

(นำ) ขันชะ มะยัง สังฆมาภิณฑิง กะโรมะ เส.

โย โส สุปะฏิปันโน ภาวะวะโต

สภาวะกะสังโฆ,

อุชุปะฏิปันโน ภาวะวะโต

สภาวะกะสังโฆ,

ญายะปะฏิปันโน ภาวะวะโต

สภาวะกะสังโฆ,

สามิจิปะฏิปันโน ภาวะวะโต

สภาวะกะสังโฆ,

ยะทิทัง,

จัตตาริ ปุริสะยุคานิ

อัญญะ ปุริสะปุคคะลา,

เอสะ ภาวะวะโต สภาวะกะสังโฆ,

อาหุเนยโย,

พระสงฆ์สาวกของพระผู้มี

พระภาคเจ้านั้นหมู่ใดปฏิบัติดีแล้ว,

พระสงฆ์สาวกของพระผู้มี

พระภาคเจ้าหมู่ใดปฏิบัติตรงแล้ว,

พระสงฆ์สาวกของพระผู้มี

พระภาคเจ้าหมู่ใดปฏิบัติเพื่อรู้ธรรม

เป็นเครื่องออกจากทุกข์แล้ว,

พระสงฆ์สาวกของพระผู้มี

พระภาคเจ้าหมู่ใดปฏิบัติสมควรแล้ว,

ได้แก่บุคคลเหล่านี้ คือ,

คู่แข่งบุรุษ ๔ คู่

นับเรียงตัวบุรุษ ได้ ๘ บุรุษ,

นั่นแหละ พระสงฆ์สาวกของ

พระผู้มีพระภาคเจ้า,

เป็นผู้ควรแก่สักการะ

ที่เขานำมาบูชา,

ปาหุเนยโย,

ทักขิณเยโย,

อัญชะลิกะระณียโย,

อะนุตตะรัง ปุณฺณักเขตตัง

โลกัสสะ,

ตะมะหัง สังฆัง อะภิปุชชยามิ,

ตะมะหัง สังฆัง สิริสสา

นะมามิ.

เป็นผู้ควรแก่สักการะ

ที่เขาจัดไว้ต้อนรับ,

เป็นผู้ควรรับทักษิณาทาน,

เป็นผู้ที่บุคคลทั่วไปควรทำอัญชลี,

เป็นเนื่อนาบุญของโลก

ไม่มีนาบุญอื่นยิ่งกว่า,

ข้าพเจ้าขอบูชาอย่างยิ่ง

เฉพาะพระสงฆ์หมู่ นั้น,

ข้าพเจ้าขอนอบน้อมพระสงฆ์หมู่ นั้น

ด้วยเศียรเกล้า.

(กราบ พร้อมกับระลึกถึงพระสังฆคุณ)

ระตະນັตตะย໌ປະណາມະສາຕາ

(ສາຕານອບນ໌ຍມພຣະຣັຕນຕຣ໌ຍ໌)

(ນ໌າ) ທັ້ນທະ ມະຍ໌ຍ໌ ຣະຕະນັຕະຍ໌ປະປະນາມະສາຕາໂຍ ເຈວະ

ສ໌ິງເວະປະຣິກິຕະນະປາຣຸ໌ຊ໌ຸນະ ກະຣນາມະ ເສ໌.

ພຸທ໌ໄ ສຸສຸທ໌ໄ ກະຣຸຣນາມະທັຣຣະໄວ,	ພຣະພຸທເຈົ້າຜູ້ບຣິສຸທ໌
ໂຍຈຈັນຕະສຸທ໌ພຣະຣຸຣນາມະ-	ມີພຣະກຣຸຣນາດຸຈຳພຸງມພຣຣນພ,
ໂລຈະໂນ,	ພຣະອຸດ໌ໄ ມີຕາຄືພຣະຣຸຣນາມ
ໂລກັສສະ ປາປຸປະກິເລສະສາຕະໂກ,	ອັນປະເສຣິຣຸ ພມດຈດຊື່ງສຸດ,
ວັນທາມິ ພຸທຣັງ ອະເສມາທະເຣນະ ດັງ,	ເປັນຜູ້ຊາເສຍຊື່ງບາປ
ອັມໂມ ປະທ໌ໂປ ວິຍະ ດັສສະ ສັຕຸໂນ,	ແລະອຸປກິເລສຂອງໂລກ,
ໂຍ ມັດະປາກາມະຕະເກທະກິນະໂກ,	ຊ້າພເຈົ້າຂອໄພວ້ພຸທເຈົ້າ
ໂລກຸຕະໂຍ ໂຍ ຈະ ຕະທັຕະທ໌ປະໂນ,	ພຣະອຸດ໌ນັ້ນດ້ວຍຄວາມແຄຣພ,
	ພຣະຣຣມຂອງພຣະສາສດາ
	ພຣະອຸດ໌ນັ້ນເປຣິຍບເມືອນ
	ດວງປະທ໌ປ,
	ສ່ວນໄຕທ໌ເປັນໂລກຸຕະຈຳແນກປະເກທ
	ຄື ມຣຣດ ຜລ ນິພພານ,
	ແລະສ່ວນໄຕທ໌ຊື່ແນວແຫ່ງໂລກຸຕະນັ້ນ,

วันทามิ ธัมมัง อะหะมาทะเรนะ ตัง,

สังโฆ สุขเขตตาทภะยะติเขตตะ-
สังญญิตโต,

โย ทิฏฐะสันโต

สุคะตานุโพทะโก,

โลลัปปะหิโน อะริโย สุขเมธะโส,

วันทามิ สังฆัง

อะหะมาทะเรนะ ตัง,

อิจเจวะเมกัันตะภิปุชชะเนยยะกัง,

วัตถุตตะยัง วันทะยะตาทิสังขะตัง,

ปุญญัง มะยา ยัง มะมะ

สัพพุปัททะวา,

มา โหนตุ เว ตัสสะ

ปะภาวะสิทธิยา.

ข้าพเจ้าขอไหว้พระธรรมนั้น

ด้วยความเคารพ,

พระสงฆ์หมู่ใด ที่รู้กันว่าเป็นนาบุญ

อันยิ่งใหญ่มากกว่านาบุญอันดีทั้งหลาย,

เป็นผู้เห็นพระนิพพาน ตรัสรู้

ตามพระสุคต,

เป็นผู้ละกิเลสเครื่องโลเล

เป็นพระอรียเจ้าผู้มีปัญญาดี,

ข้าพเจ้าขอไหว้พระสงฆ์หมู่ นั้น

ด้วยความเคารพ,

บุญใด ที่ข้าพเจ้าผู้ให้ว้อยอยู่

ซึ่งวัตถุสาม คือ พระรัตนตรัย,

อันควรบูชายิ่งโดยส่วนเดียว

ได้กระทำยั้งแล้วอย่างนี้,

ขออุปัชฌ์ทั้งหลาย

จงอย่ามีแก่ข้าพเจ้าเลย,

ด้วยความสำเร็จอันเกิดจาก

บุญนั้น.

สังเวคะประริกิตตะนะปาฐะ (บทสวดแสดงความสามารถสังเวช)

อิธะ ตะถาคะโต โลกเก
อุปปันโน,
อะระหัง สัมมาสัมพุทธโธ,
ธัมโม จะ เทสิโต นียยานิโก,
อุปะสะมิโก ปะรินิพพานิโก,
สัมโพธะคามิ สุคะตูปะเวทิตโต,
มะยันตัง ธัมมัง สุตวา เอวัง
ชานามะ,
ชาติปิ ทุกขา,
ชะราปิ ทุกขา,
มะระณัมปิ ทุกขัง,
โสกะปะริทเวชะทุกกะ-
โทมะนัสสุปายาสาปิ ทุกขา,

พระตถาคตเจ้าทรงเกิดขึ้นแล้ว
ในโลกนี้,
เป็นผู้ไกลจากกิเลส ตรัสรู้ชอบได้
โดยพระองค์เอง,
และพระธรรมที่ทรงแสดง
เป็นธรรมเครื่องออกจากทุกข์,
เป็นเครื่องสงบกิเลส
เป็นไปเพื่อปรินิพพาน,
เป็นไปเพื่อความรู้อพร้อม
เป็นธรรมที่พระสุด
ทรงประกาศแล้ว,
พวกเราฟังธรรมนั้นแล้ว
จึงได้รู้อย่างนี้ว่า,
แม้ความเกิดก็เป็นทุกข์,
แม้ความแก่ก็เป็นทุกข์,
แม้ความตายก็เป็นทุกข์,
แม้ความโศก ความรำไรรำพัน
ความไม่สบายกาย ความไม่สบายใจ
ความคับแค้นใจ ก็เป็นทุกข์,

อัปปิเยหิ สัมปะโยโค ทุกโข,

ปิเยหิ วิปะโยโค ทุกโข,

ยัมปิจันัง นะ ละกะติ ตัมปิ

ทุกขัง,

สังขิตเตนะ ปัญฺจุปาทานักขันธา

ทุกขา,

เสยยะถิทัง,

รูปฺปาทานักขันโธ,

เวทะนฺปาทานักขันโธ,

สัณฺณฺปาทานักขันโธ,

สังขารฺปาทานักขันโธ,

วิญฺญาณฺปาทานักขันโธ,

เยสัง ปะริญฺญาเย,

ความประสพกับสิ่งไม่เป็นที่รัก
ที่พอใจ ก็เป็นทุกข์,

ความพลัดพรากจากสิ่งเป็นที่รัก
ที่พอใจ ก็เป็นทุกข์,

มีความปรารถนาสิ่งใด

ไม่ได้แม้สิ่งนั้น ก็เป็นทุกข์,

ว่าโดยย่อ อุปาทานขันธทั้ง ๕

เป็นตัวทุกข์,

ได้แก่สิ่งเหล่านี้ คือ,

ขันธอันเป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่น
คือ รูป,

ขันธอันเป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่น
คือ เวทนา,

ขันธอันเป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่น
คือ สัณฺณฺญา,

ขันธอันเป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่น
คือ สังขาร,

ขันธอันเป็นที่ตั้งแห่งความยึดมั่น
คือ วิญฺญาณ,

เพื่อให้สาวกกำหนดครอบรู้

อุปาทานขันธเหล่านี้เอง,

ธรรมาโน โส ภาคะวา,
เอวัง พะหุลัง สาวเก วิเนติ,

เอวัง ภาคา จะ ปะนัสสะ
ภาคะวะโต
สาวะเกสุ อนุสาสะนี
พะหุลา ปะวัตตะติ,

รูปร่าง อะนิจจัง,
เวทนา อะนิจจา,
สัญญา อะนิจจา,
สังขารา อะนิจจา,
วิญญานัง อะนิจจัง,
รูปร่าง อะนัตตา,
เวทนา อะนัตตา,
สัญญา อะนัตตา,
สังขารา อะนัตตา,
วิญญานัง อะนัตตา,
สัพเพ สังขารา อะนิจจา,
สัพเพ ธัมมา อะนัตตาติ,

พระผู้มีพระภาคเจ้า^{นั้น}
เมื่อยังทรงพระชนม์อยู่,
จึงทรงแนะนำสาวกทั้งหลาย
อย่างนี้ เป็นส่วนมาก,
อนึ่ง คำสั่งสอนของ
พระผู้มีพระภาคเจ้า^{นั้น}
ย่อมเป็นไปในสาวกทั้งหลาย
ส่วนมาก
มีส่วนคือการจำแนกอย่างนี้ว่า :-
รูปไม่เที่ยง,
เวทนาไม่เที่ยง,
สัญญาไม่เที่ยง,
สังขารไม่เที่ยง,
วิญญานไม่เที่ยง,
รูปไม่ใช่ตัวตน,
เวทนาไม่ใช่ตัวตน,
สัญญาไม่ใช่ตัวตน,
สังขารไม่ใช่ตัวตน,
วิญญานไม่ใช่ตัวตน,
สังขารทั้งหลายทั้งปวงไม่เที่ยง,
ธรรมทั้งหลายทั้งปวงไม่ใช่ตัวตน
ดังนี้,

เต (ตา)* มายัง โอดิตินนามะหะ,
ชาติยา,
ชระมะระณนะ,
โสเกหิ ปะริเทเวหิ ทุกเขหิ
โถมะนัสเสหิ อุปายาเสหิ,

ทุกโขติณณา,
ทุกขะปะเรตา,
อัปเปวะนามิมัสสะ เกวะลัสสะ
ทุกขักขันธัสสะ อันตะกิริยา
ปัญญาเยถาติ,
จิระปะรินิพุตัมปิ ตัง
ภะคะวันตัง
สระระณัง คะโต, (คะตา)*
ธัมมัญจะ สังฆัญจะ,
ตัสสะ ภะคะวะโต สาสะนัง
ยะถาสะติ ยะถาพะลัง
มะนะสิกะโรมะ อะนุปะฏิปัชชามะ,

พวกเราทั้งหลาย
เป็นผู้ถูกรอบงำแล้ว,
โดยความเกิด,
โดยความแก่และความตาย,
โดยความโศก ความร่ำไรร่ำพัน
ความไม่สบายกาย
ความไม่สบายใจ
ความคับแค้นใจทั้งหลาย,
เป็นผู้หยั่งลงสู่ความทุกข์แล้ว,
เป็นผู้มีความทุกข์เป็นเบื้องหน้าแล้ว,
ทำไฉน การทำที่สุดแห่ง
กองทุกข์ทั้งสิ้นนี้
จะพึงปรากฏชัดแก่เราทั้งหลายได้,
เราทั้งหลายถึงแล้วซึ่งพระผู้มี
พระภาคเจ้า แม้ปรินิพพานนานแล้ว
พระองค์นั้นเป็นสรณะ,
ถึงพระธรรมด้วย ถึงพระสงฆ์ด้วย,
จักทำในใจอยู่ ปฏิบัติตามอยู่
ซึ่งคำสอนของพระผู้มี
พระภาคเจ้านั้น ตามสติกำลัง,

* ผู้หญิงว่าคำในวงเล็บ (...)

สา สา โน ประพฤติ,

อิมัสสะ เกวะลัสสะ

ทุกข์กัณฺฐัสสะ

อันตะกิริยาเย สังวัตตะตุ.

ขอให้การปฏิบัตินั้น ๆ ของเรา
ทั้งหลาย,

จงเป็นไปเพื่อทำที่สุดแห่ง
กองทุกข์ทั้งสิ้นนี้ เทอญ.

(จบทำวัตรเช้า)

การถวายสังฆทาน

การถวายสังฆทาน คือ การถวายทานแด่พระสงฆ์โดยไม่จำเพาะเจาะจงพระสงฆ์รูปใดรูปหนึ่ง (หากเจาะจงพระสงฆ์จะไม่เป็นสังฆทาน) ให้ผู้ประสงค์จะถวายสังฆทาน นำอาหาร ดอกไม้ ฐูปเทียนที่เตรียมมา วางไว้ด้านหน้าของตัวเอง เมื่อได้เวลาผู้นำหรือมรรคนายกจะบอกให้กล่าว นะโม ทุกคนฟังกล่าว นะโม พร้อมกัน ๓ จบ ดังนี้

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

จากนั้น มรรคนายกจะกล่าวคำถวายสังฆทานนำ ให้ทุกคนกล่าวตามที่ละวรรค ดังนี้

อิมานิ มะยัง ภันเต, ภัตตานิ, สะปะริวารานิ, ภิกขุสังฆัสสะ,
โอโณชะยามะ, สาธุ โน ภันเต, ภิกขุสังโฆ, อิมานิ ภัตตานิ,
สะปะริวารานิ, ปะฏิคคัณหาตุ, อัมหากัง, ทีฆะรัตตัง, หิตายะ,
สุखाเย.

คำแปล

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ, ข้าพเจ้าทั้งหลาย, ขอน้อมถวาย,
ภัตตาคารกับทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้, แต่พระภิกษุสงฆ์, ขอพระภิกษุสงฆ์
จงรับ, ภัตตาคารกับทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้, ของข้าพเจ้าทั้งหลาย,
เพื่อประโยชน์, และความสุข, แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย, สิ้นกาลนานเทอญฯ

เมื่อกล่าวจบ พระสงฆ์จะรับว่า **สาธุ** จากนั้นให้ผู้ถวายสังฆทาน ยกอาหารหรือสิ่งของ ดอกไม้ ฐูปเทียน เป็นต้น ประเคนแด่พระสงฆ์ ทีละอย่างไปจนครบ (การประเคน คือการยื่นสิ่งของให้พระสงฆ์ด้วยมือทั้งสอง) สำหรับสตรีให้วางของบนผ้ารับประเคน ซึ่งพระสงฆ์จะปูลาดไว้คอยรับ

เมื่อถวายของแด่พระสงฆ์เรียบร้อยแล้ว ประธานสงฆ์ จะอนุโมทนา (ยะถา...) ผู้ถวายสังฆทานพึงกรวดน้ำเพื่ออุทิศส่วนบุญกุศล ให้แก่ญาติมิตรทั้งหลาย โดยการค่อย ๆ รินน้ำจากภาชนะที่เตรียมไว้ พร้อมกับกล่าวคำกรวดน้ำ โดยย่อ ดังนี้

อิทัง โน ญาตินัง โหตุ, สุขิตา โหนตุ ญาตะโย.

ขอผลแห่งบุญกุศลนี้ จงมีแก่ญาติของข้าพเจ้าทั้งหลาย

ขอญาติทั้งหลายจงมีความสุขกายสุขใจเถิด

เมื่อพระสงฆ์รูปอื่น เริ่มสวดบทให้พรแล้ว (สัพพีติโย...) พึงรินน้ำจากภาชนะให้หมด และประนมมือรับพรไปจนจบ กราบพระสงฆ์ ๓ ครั้ง เป็นอันเสร็จพิธี

ทำวัตรเย็น
สำหรับอุบาสก-อุบาสิกา
คำบูชาพระรัตนตรัย

โย โส ภาคะวา อะระหัง
สัมมาสัมพุทธโธ,

สวากขาโต เยนะ ภาคะวะตา
ธัมโม,
สุปฏิปันโน ยัสสะ ภาคะวะโต
สาวะกะสังโฆ,

ตัมมะยัง ภาคะวันตัง สะธัมมัง
สะสังฆัง,

อิเมหิ สักกาเรหิ ยะถาระหัง
อาโรปิเตหิ อะภิปุชชะยามะ,

สาธุ โน ภันเต ภาคะวา
สุจิริระปะรินิพพุโตปิ,

พระผู้มีพระภาคเจ้านั้น
พระองค์ใด เป็นพระอรหันต์
ตรัสรู้เองโดยชอบแล้ว,
พระธรรมอันพระผู้มีพระภาคเจ้า
พระองค์ใด ตรัสไว้ดีแล้ว,
พระสงฆ์สาวกของพระผู้มี
พระภาคเจ้าพระองค์ใด
ปฏิบัติดีแล้ว,
ข้าพเจ้าทั้งหลายขอบูชาอย่างยิ่ง
ซึ่งพระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น
พร้อมทั้งพระธรรมและพระสงฆ์,
ด้วยเครื่องสักการะเหล่านี้
ซึ่งข้าพเจ้าได้ยกประดิษฐานไว้ดีแล้ว
ตามสมควร,
ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ
ตั้งข้าพเจ้าทั้งหลาย
ขอประทานวโรกาส
พระผู้มีพระภาคเจ้า
แม้ปรินิพพานนานมาแล้ว,

ปัจฉิมาศนะตานุกัมปะมานะสา,
อิเม สักกาเร ทุกคะตะ-
ปัณณาการะภูเต ประภูคคัณหาตุ,
อัมหากัง ทิฆะรัตตัง หิตายะ
สุชาเย.

ทรงมีพระหฤทัยเอื้อเพื่อแก่ชุมชน
ผู้เกิดแล้วในภายหลัง,
ขอจงทรงรับเครื่องสักการะเหล่านี้
ซึ่งเป็นบรรณาการของคนยาก,
เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข
แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย
สิ้นกาลนานเทอญ.

คำนมัสการพระรัตนตรัย

อะระหัง สัมมาสัมพุทธโธ

ภะคะวา,

พุทฺธัง ภะคะวันตัง อะภิวาเทมิ.

พระผู้มีพระภาคเจ้า

เป็นพระอรหันต์ ดับเพลิงกิเลส

เพลิงทุกข์สิ้นเชิง

ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง,

ข้าพเจ้าขอภิวาท

พระผู้มีพระภาคเจ้า ผู้รู้ ผู้ตื่น

ผู้เบิกบาน.

(กราบ ๑ ครั้ง)

สวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม,

ธัมมัง นะมัสสามิ.

พระธรรมอันพระผู้มีพระภาคเจ้า

ตรัสไว้ดีแล้ว,

ข้าพเจ้าขอนมัสการพระธรรม.

(กราบ ๑ ครั้ง)

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต

สาวะกะสังโฆ,

สังฆัง นะมามิ.

พระสงฆ์สาวกของพระผู้มี

พระภาคเจ้า ปฏิบัติดีแล้ว,

ข้าพเจ้าขออนอบน้อมพระสงฆ์.

(กราบ ๑ ครั้ง)

คำนมัสการพระผู้มีพระภาคเจ้า

(น้ำ) ทันทะ มะยัถ พุทธัสสะ ะคะวะโต

บุชชะภาคะนะมะการัง ะโรมะ เส.

นะโม ตัสสะ ะคะวะโต,

อะระหะโต,

สัมมาสัมพุทธัสสะ.

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า

พระองค์นั้น,

ซึ่งเป็นผู้ไกลจากกิเลส,

เป็นผู้ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง.

(ว่า ๓ จบ)

บุพพาทานุสสติ

(บทสวดระลึกถึงพระบุพพาทเจ้า)

(น้า) ทักษะ มะยัง บุพพาทานุสสติมะยัง กะโรมะ เส.

ตั้ง โข ปะนะ ภาคะวันตัง
เอวัง กัลยาโณ กิตติสัทโท
อัพภูคคะโต,
อิติปิ โส ภาคะวา,
อะระหัง,
สัมมาสัมพุทธโ,
วิชชาจะระณะสัมปันโน,
สุคะโต,
โลกะวิฑู,
อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ,
สัตถา เทวะมะนุสสานัง,
พุทธโ,
ภาคะวาติ.

ก็ กิตติศัพท์อันงามของ
พระผู้มีพระภาคเจ้านั้น
ได้ฟังไปแล้วอย่างนี้ว่า,
แม้เพราะเหตุนี้
พระผู้มีพระภาคเจ้านั้น,
เป็นผู้ไกลจากกิเลส,
เป็นผู้ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง,
เป็นผู้ถึงพร้อมด้วยวิชชาและจรณะ,
เป็นผู้เสด็จไปแล้วด้วยดี,
เป็นผู้รู้โลกอย่างแจ่มแจ้ง,
เป็นผู้สามารถฝึกบุรุษที่สมควรฝึก
ได้อย่างไม่มีใครยิ่งกว่า,
เป็นครูผู้สอนของเทวดา
และมนุษย์ทั้งหลาย,
เป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานด้วยธรรม,
เป็นผู้มีความจำเริญ
จำแนกธรรมสั่งสอนสัตว์ ดังนี้.

ขุขธาภิกษิตี

(นำ) ขันชะ มะยัง ขุขธาภิกษิตีอง กะโรมะ เส.

พุทธรวาระหันตะวะระตา-
ทิกุณาภิกษิตโต,

สุขธาภิกษิตะกะรุณาหิ
สะมาคะตัตโต,

โพเธสิ โย สุชนะนะตัง
กะมะลังวะ สุโร,
วันทามะหัง ตะมะระณัง
สิระสา ชิเนนทัง,

พุทโธ โย สัพพะปาณินัง
สะระณัง เขมะมุตตะมัง,
ปะฐะมานุสสะติฎฐานัง วันทามิ
ตัง สิเรนะทัง,

พระพุทธรูปเจ้าประกอบด้วย
คุณมีความประเสริฐแห่งอรหันต์คุณ
เป็นต้น,

พระองค์ประกอบด้วย
พระบริสุทธิคุณ พระปัญญาคุณ
และพระกรุณาคุณ^๑,

พระองค์ใด ทรงกระทำชนที่ดี
ให้เบิกบานดุจอาทิตย์ทำบ่าวให้บาน,
ข้าพเจ้าไหว้พระชินสีห์
ผู้ไม่มีกิเลสพระองค์นั้น
ด้วยเศียรเกล้า,

พระพุทธรูปเจ้าพระองค์ใด เป็นสรณะ
อันเกษมสูงสุดของสัตว์ทั้งหลาย,
ข้าพเจ้าไหว้พระพุทธรูปเจ้าพระองค์นั้น
ผู้เป็นที่ตั้งแห่งความระลึก
องค์ที่หนึ่ง ด้วยเศียรเกล้า,

^๑บางแห่งแปลว่า มีพระองค์อันประกอบด้วยพระญาณและพระกรุณาอันบริสุทธิ

พุทธัสสาหัสมี ทาโส (ทาสี)* วะ
พุทธโธ เม สามิกิสสะโร,

พุทธโธ ทุกขัสสะ มาตา จะ
วิชาตา จะ หิตัสสะ เม,
พุทธัสสาหัง นิยยาเทมิ
สระริรัญชีวัตัญจิทัง,
วันทันทโตหัง (วันทนต์หัง)*
จะริสสามิ พุทธัสเสวะ สุโพธิตัง,
นัตถิ เม สระระณัง อัญญัง
พุทธโธ เม สระระณัง ะรัง,

เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ
วัตเตมยยัง สัตถุ สาสะเน,

พุทธัง เม วันทะมานะนะ
(วันทะมานายะ)*
ยัง ปุญญัง ปะสุตัง อิธะ,
สัพเพปิ อันตะรายา เม
มาhesง ตัสสะ เตชะสา.

ข้าพเจ้าเป็นทาสของพระพุทเจ้า
พระพุทเจ้าเป็นนาย
มีอิสระเหนือข้าพเจ้า,
พระพุทเจ้าเป็นผู้กำจัดทุกข์
และทรงไว้ซึ่งประโยชน์แก่ข้าพเจ้า,
ข้าพเจ้าขอมอบกายถวายชีวิตนี้
แต่พระพุทเจ้า,
ข้าพเจ้าผู้ให้ออยู่ จักประพฤติตาม
ซึ่งความตรัสรู้ดีของพระพุทเจ้า,
สละอื่นของข้าพเจ้าไม่มี
พระพุทเจ้าเป็นสละ
อันประเสริฐของข้าพเจ้า,
ด้วยการกล่าวคำสัตย์นี้
ข้าพเจ้าพึงเจริญในพระศาสนา
ของพระศาสดา,
ข้าพเจ้าผู้ให้ออยู่ซึ่งพระพุทเจ้า
ได้ชวนชวายนบุญใด
ในบัดนี้,
อันตรายแม้ทั้งปวง อย่าได้มี
แก่ข้าพเจ้า ด้วยเดชแห่งบุญนั้น.

(หมอบกราบแล้วว่า)

* ผู้หญิงว่าคำในวงเล็บ (...)

กาเยนะ วาจาเยนะ วะ เจตตะสา วา,

พุทฺธเก กุกัมมัง ปะกะตัง มะยา ยัง,

พุทฺธโร ปะฏิคคัณ्हะตุ อัจจะยัน
ตัง,

กาลันตะเร สังวะริตฺตุง วะ พุทฺธเก.

ด้วยกายก็ดี ด้วยวาจาก็ดี

ด้วยใจก็ดี,

กรรมนำดีเตียนอันใด ที่ข้าพเจ้า

กระทำแล้วในพระพุทฺธเจ้า,

ขอพระพุทฺธเจ้า จงดซึ่งโทษ

ล่วงเกินอันนั้น,

เพื่อการสำรวมระวังในพระพุทฺธเจ้า

ในกาลต่อไป.

ธัมมานุสสติ

(บทสวดระลึกถึงพระธรรม)

(นำ) ทัชชะ มะยัง ธัมมานุสสติขะยัง กะโรมะ เส.

สวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม,

สันทิฏฐิโก,

อะกาลิโก,

เอหิปัสสิโก,

โอบะนะยิโก,

ปัจจุตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหิติ.

พระธรรมเป็นธรรมที่

พระผู้มีพระภาคเจ้า ตรัสไว้ดีแล้ว,

เป็นสิ่งที่ผู้ศึกษาและปฏิบัติ

พึงเห็นได้ด้วยตนเอง,

เป็นสิ่งที่ปฏิบัติได้และให้ผลได้

ไม่จำกัดกาล,

เป็นสิ่งที่ควรกล่าวแก่ผู้อื่นว่า

ท่านจงมาดูเถิด,

เป็นสิ่งที่ควรน้อมเข้ามาใส่ตัว,

เป็นสิ่งที่ผู้รู้พึงรู้ได้เฉพาะตน

ดังนี้.

อัมมาภิกษิตี

(นำ) ขันชะ มะยั้ง อัมมาภิกษิติง กะโรมะ เส.

สวากขาตะตาทีคุณะโยคะ-
วะเสนะ เสยโย,

โย มัคคะปาเกปะริยัตติ-
วิโมกขะเภท,

อัมโม กุโลกะปะตะนา-
ตะทะธาริธาริ,
วันทามะหัง ตะมะหะรัง
วะระอัมมะเมตัง,

อัมโม โย สัพพะปาณินัง
สละระณัง เขมะมุตตะมัง,
ทุติยานุสสะติภูฐานัง วันทามิ
ตัง สีเรนะหัง,

อัมมัสสาหัสสิ ทาโส (ทาสี)* วะ
อัมโม เม สามิกิสสะโร,

พระธรรมใด เป็นสิ่งที่ประเสริฐ
เพราะประกอบด้วยคุณ คือ
ความที่พระผู้มีพระภาคเจ้า
ตรัสไว้ดีแล้ว เป็นต้น,

เป็นธรรมอันจำแนกเป็นมรรค
ผล ปรียติ และนิพพาน,

เป็นธรรมทรงไว้ซึ่งผู้ทรงธรรม
จากการตกไปสู่อีกที่ชั่ว,

ข้าพเจ้าไหว้พระธรรม
อันประเสริฐนั้น อันเป็น
เครื่องขจัดเสียซึ่งความมืด,

พระธรรมใด เป็นสละระ
อันเกษมสูงสุดของสัตว์ทั้งหลาย,

ข้าพเจ้าไหว้พระธรรมนั้น

อันเป็นที่ตั้งแห่งความระลึก
องค์ที่สอง ด้วยเศียรเกล้า,

ข้าพเจ้าเป็นทาสของพระธรรม
พระธรรมเป็นนาย

มีอิสระเหนือข้าพเจ้า,

* ผู้หญิงว่าคำในวงเล็บ (...)

ธัมโม ทุกข์สสะ มาตา จะ
วิชาตา จะ หิตัสสะ เม,
ธัมมัสสาหัง นียยาเทมิ
สระริญชิวัตถุจิหัง,
วันทันทโหัง (วันทันทติหัง)*
จะริสสามิ ธัมมัสเสวะ สุธัมมะตัง,
นัตถิ เม สาระณัง อัญญัง
ธัมโม เม สาระณัง ะรัง,

เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ
วัตตะเมยยัง สัตถุ สาสะเน,

ธัมมัง เม วันทะมานะ
(วันทะมานายะ)*
ยัง ปุญญัง ปะสุตัง อิธะ,
สัพเพปิ อันตะรายา เม
มาहेสุง ตัสสะ เตชะสา.

พระธรรมเป็นเครื่องกำจัดทุกข์
และทรงไว้ซึ่งประโยชน์แก่ข้าพเจ้า,
ข้าพเจ้าขอมอบกายถวายชีวิตนี้
แต่พระธรรม,
ข้าพเจ้าผู้เฒ่าอยู่ จักประพฤติตาม
ซึ่งความเป็นธรรมดีของพระธรรม,
สรวงอื่นของข้าพเจ้าไม่มี
พระธรรมเป็นสรวง
อันประเสริฐของข้าพเจ้า,
ด้วยการกล่าวคำสัตย์นี้
ข้าพเจ้าพึงเจริญในพระศาสนา
ของพระศาสดา,
ข้าพเจ้าผู้เฒ่าอยู่ซึ่งพระธรรม
ได้ชวนชวายนบุญใด
ในบัดนี้,
อันตรายแม่ทั้งปวง อย่าได้มี
แก่ข้าพเจ้า ด้วยเดชแห่งบุญนั้น.

(หมอบกราบแล้วว่า)

* ผู้หญิงว่าคำในวงเล็บ (...)

กาเยนะ วาจาเยนะ วะ เจตตะสา วา,

ธัมเม กุกัมมัง ปะกะตัง มะยา ยัง,

ธัมโม ปะฏิคคัณหะตุ อัจจะยันตัง,

กาลันตะเร สังวะริตุง วะ ธัมเม.

ด้วยกายก็ดี ด้วยวาจาที่ดี

ด้วยใจที่ดี,

กรรมนำดีเตียนอันใด ที่ข้าพเจ้า

กระทำแล้วในพระธรรม,

ขอพระธรรม จงงดซึ่งโทษ

ล่วงเกินอันนั้น,

เพื่อการสำรวมระวังในพระธรรม,

ในกาลต่อไป.

สังฆมานุสสติ

(บทสวดระลึกถึงพระสงฆ์)

(นำ) ทัฬหะ มะยัง สังฆมานุสสติขะยัง กะโรมะ เส.

สุปะฏิปันโน ภาวะวะโต

สาวะกะสังโฆ,

อุชุปะฏิปันโน ภาวะวะโต

สาวะกะสังโฆ,

ญายะปะฏิปันโน ภาวะวะโต

สาวะกะสังโฆ,

สามีจิปะฏิปันโน ภาวะวะโต

สาวะกะสังโฆ,

ยะทิทัง,

จัตตาริ ปุริสะยุคานิ

อัญญะ ปุริสะปุคคะลา,

เอสะ ภาวะวะโต สาวะกะสังโฆ,

อาหุเนยโย,

พระสงฆ์สาวกของพระผู้มี

พระภาคเจ้าหมู่ใดปฏิบัติดีแล้ว,

พระสงฆ์สาวกของพระผู้มี

พระภาคเจ้าหมู่ใดปฏิบัติตรงแล้ว,

พระสงฆ์สาวกของพระผู้มี

พระภาคเจ้าหมู่ใดปฏิบัติเพื่ออุ้งรวม

เป็นเครื่องออกจากทุกข์แล้ว,

พระสงฆ์สาวกของพระผู้มี

พระภาคเจ้าหมู่ใดปฏิบัติสมควรแล้ว,

ได้แก่บุคคลเหล่านี้ คือ,

คู่แห่งบุรุษ ๔ คู่

นับเรียงตัวบุรุษ ได้ ๘ บุรุษ,

นั่นแหละ พระสงฆ์สาวกของ

พระผู้มีพระภาคเจ้า,

เป็นผู้ควรแก่สักการะ

ที่เขานำมาบูชา,

ปาหุเนยโย,

ทักขิเนยโย,

อัญชะลิกะระณียโย,

อะนุตตะรัง ปุณฺณุกเขตตัง

โลกัสสชาติ.

เป็นผู้ควรแก่สักการะ

ที่เขาจัดไว้ต้อนรับ,

เป็นผู้ควรรับทักษิณาทาน,

เป็นผู้ที่บุคคลทั่วไปควรทำอัญชลี,

เป็นเนื่อนาบุญของโลก

ไม่มีนาบุญอื่นยิ่งกว่า ดังนี้.

สั่งมาภิกษิตี

(นำ) ทันทะ มะยัง สั่งมาภิกษิติง กะโรมะ เส.

สัทธัมมะโช สุปะฏิปัตติ-
คุณาทิยุดโต,

โยภูฏัพพิโธ อะริยะปุคคะละ-

สังฆะเสฏฐโฐ,

สีลาทิธัมมะปะวะราสะยะกายะ-
จิตโต,

วันทามะหัง ตะมะรียานะ คะณัง
สุสุทถัง,

สังโฆ โย สัพพะปาณินัง

สะระณะนัง เขมะมุตตะมัง,

ตะติยานุสสะติภูฏานัง วันทามิ

ตัง สีเรนะหัง,

สังฆัสสาหัสมิ ทาโส (ทาสี)* วะ

สังโฆ เม สามิกิสสะโร,

พระสงฆ์ใด ที่เกิดโดย

พระสังฆกรรม ประกอบด้วยคุณ

มีความปฏิบัติดี เป็นต้น,

เป็นหมู่แห่งพระอริยบุคคล

ผู้ประเสริฐแปดจำพวก,

มีกายและจิต อันอาศัยธรรม

มีศีล เป็นต้น อันบวร,

ข้าพเจ้าไหว้หมู่แห่งพระอริยเจ้า

เหล่านั้น อันบริสุทธ์ด้วยดี,

พระสงฆ์หมู่ใด เป็นสภณะ

อันเกษมสูงสุดของสัตว์ทั้งหลาย,

ข้าพเจ้าไหว้พระสงฆ์หมู่นั้น

ผู้เป็นที่ตั้งแห่งความระลึก

องค์ที่สาม ด้วยเศียรเกล้า,

ข้าพเจ้าเป็นทาสของพระสงฆ์

พระสงฆ์เป็นนาย

มีอิสระเหนือข้าพเจ้า,

* ผู้หญิงว่าคำในวงเล็บ (...)

สังโฆ ทุกข์สัสสะ มาตา จะ
วิธิตา จะ หิตัสสะ เม,
สังฆัสสาหัง นียยาเทมิ
สระริรัญชีวิตัญจิทัง,
วันทันโตหัง (วันทันตีหัง)*
จะริสสามิ สังฆัสโสปะฏิป็นนะตัง,
นัตถิ เม สระระณัง อัญญัง
สังโฆ เม สระระณัง ะรัง,

เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ
วัตตะเมยยัง สัตถุ สาสะเน,

สังฆัง เม วันทะมานะ
(วันทะมานายะ)*
ยัง ปุญญัง ปะสุตัง อิตะ,
สัพเพปิ อันตะรายา เม
มาहेสุง ตัสสะ เตชะสา.

พระสงฆ์เป็นผู้กำจัดทุกข์
และทรงไว้ซึ่งประโยชน์แก่ข้าพเจ้า,
ข้าพเจ้าขอมอบกายถวายชีวิตนี้
แต่พระสงฆ์,
ข้าพเจ้าผู้ให้ไว้ อยู่ จักประพฤติตาม
ซึ่งความปฏิบัติดีของพระสงฆ์,
สละอื่นของข้าพเจ้าไม่มี
พระสงฆ์เป็นสละ
อันประเสริฐของข้าพเจ้า,
ด้วยการกล่าวคำสัตย์นี้
ข้าพเจ้าพึงเจริญในพระศาสนา
ของพระศาสดา,
ข้าพเจ้าผู้ให้ไว้ ซึ่งพระสงฆ์
ได้ชวนชวายนบุญใด
ในบัดนี้,
อันตรรายแม้ทั้งปวง อย่าได้มี
แก่ข้าพเจ้า ด้วยเดชแห่งบุญนั้น.

(หมอบกราบแล้วว่า)

* ผู้หญิงว่าคำในวงเล็บ (...)

กาเยนะ วาจาเยนะ วะ เจตตะสา วา, ด้วยกายก็ดี ด้วยวาจาก็ดี
ด้วยใจก็ดี,
สังฆะ กุกัมมัง ปะกะตัง มะยา ยัง, กรรมน่าติเตียนอันใด ที่ข้าพเจ้า
กระทำแล้วในพระสงฆ์,
สังโฆ ปะฏิคคัณหะตุ อัจจะยันตัง, ขอพระสงฆ์ จงงดซึ่งโทษ
ล่วงเกินอันนั้น,
กาลันตะเร สังวะริตุง วะ สังฆะ. เพื่อการสำรวมระวังในพระสงฆ์
ในกาลต่อไป.

(จบทำวัตรเย็น)

บทสวดโพชฌังคปริตร*

โพชฌังโค สะตีสังขาโต

วิริยัมปิติ ปัสสัทธิ

สะมาธูปะกัชเโพชฌังคา

มุณินา สัมมะทักขาทา

สังวัตตันติ อะภิญญาเย

เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ

เอกัสมิง สะมะเย นาโถ

คิลานะ ทุกขิตะ ทิสวา

เต จะ ตัง อะภินันทิตวา

เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ

เอกะทา อัมมะราชาปี

จุนทัตถะเรนะ ตัญญูเยวะ

สัมโมทิตวา จะ อาพาธา

เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ

ปะหีนา เต จะ อาพาธา

มัคคาหะตะกิเลสาวะ

เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ

อัมมานัง วิจะโย ตะธา

โพชฌังคา จะ ตะธาปะเร

สัตเตเต สัพพะทัสสินา

ภาวิตา พะหุสีกะตา

นิพพานายะ จะ โพธิยา

โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา

โมคคัลลานัญจะ กัสสะปัง

โพชฌังคะ สัตตะ เทสเย

โรคา มุจจิงสุ ตังขะณ

โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา

เคลัญญูนาภิปิโต

ภะณาเปตวานะ สาทะรัง

ตัมหา วุฏฐาสิ ฐานะโส

โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา

ติถณนัมปิ มะหะสิณัง

ปัตตานุปัตตติอัมมะตัง

โสตถิ เต โหตุ สัพพะทาฯ

* พุทธศาสนิกชนเชื่อว่า เมื่อสวดมนต์บทโพชฌังคปริตร ช่วยให้หาย
จากโรคได้

บทกรวดน้ำ (บทอิมินา)

กล่าวนำ หันทะ มะย้ง อุททิสสะนะคาถาโย ภาณามะ เส

อิมินา ปุญญะกัมเมนะ อุปัชฌายา คุณุตตะรา
อาจะริยูปะการา จะ มาตา ปิตา จะ ญาตะกา (ปียา มะม้ง)
สุริโย จันทิมา ราชา คุณะวันตา นะราปี จะ
พรหมมารา จะ อินทา จะ โลกะपालา จะ เทวะตา
ยะโม มิตตา มะนุสสา จะ มัชฌัตตา เวริกาปี จะ
สัพเพ สัตตา สุขี โหนตุ ปุญญาณี ปะกะตานิ เม
สุขัญจะ ติวัง เทนตุ ชิปปัง ปาเปถะโว มะตัง

อิมินา ปุญญะกัมเมนะ อิมินา อุททิสเสนะ จะ
ชิปปาหัง สุลละเภ เจวะ ตัณหุปาทานะเจทะนัง
เย สันตานิ หินา ธัมมา ยาวะ นิพพานะโต มะม้ง
นัสสันตุ สัพพะทาเยวะ ยัตถะ ชาโต ภาเว ภาเว
อุชฺฐิตตัง สะติปัญญา สัลเลโข วิริยัมหิโน
มารา ละภันตุ โนกาสัง กาดุญจะ วิริเยสุ เม
พุทธาธิปะวะโร นาโถ ธัมโม นาโถ วรรุตตะโม
นาโถ ปัจเจกะพุทโธ จะ สังโฆ นาโถตตะโร มะม้ง
เตโสตตะมานุภาเวนะ มาโรกาสัง ละภันตุ มาฯ

ด้วยผลบุญที่ข้าพเจ้ากระทำนี้ ขอพระอุปัชฌาย์ผู้มีพระคุณอันยิ่งใหญ่ อาจารย์ผู้มีอุปการะ ทั้งมารดาบิดาและคณาญาติทั้งสิ้น ตลอดจนพระอาทิตย์ พระจันทร์ พระเจ้าแผ่นดิน คนผู้มีคุณทั้งหลาย ทำวมหาพรหมพร้อมกับหมู่मार ทำวมัชวานเทวราช เทพเจ้าผู้รักษาโลก พระยายมราช มวลมิตรสหาย ทั้งผู้วางตนเป็นกลาง และผู้เป็นศัตรูของข้าพเจ้าทุก ๆ เหล่าจงมีความสุข ขอบุญที่ข้าพเจ้ากระทำไว้ จงบันดาลให้สำเร็จไตรปิฎกสุขถึงความเกษมปราศจากทุกข์ โดยพลัน

อีกโสดหนึ่งนั้น ด้วยบุญกรรมนี้และอุทิศเจตนานี้ ขอให้ข้าพเจ้าบรรลู่ทันทีซึ่งการตัดขาด ตัณหาอุปาทาน ธรรมอันชั่วในสันดาน จงพินาศไปหมด จนตราบเท่าถึงนิพพาน ลี้นกาลทุกเมื่อ แม้ว่าข้าพเจ้ายังจะท่องเที่ยวไปเกิดในภพใด ๆ ก็ขอให้มิจิตชื้อตรง ดำรงสติปัญญาไวชชาญฉลาด ให้มีความเพียรกล้าสามารถขัดเกลากิเลสให้สูญหาย ขอหมู่मारเหล่าร้ายอย่าได้สบโอกาส เพื่อทำให้ข้าพเจ้าพินาศคลายความเพียรได้ พระพุทธเจ้าผู้เป็นที่พึ่งอันยิ่งอย่างประเสริฐ พระธรรมเป็นที่พึ่งอันล้ำเลิศยิ่งประมาณ พระปัจเจกพุทธเจ้าเป็นที่พึ่งอันไพศาล และพระสงฆ์เป็นที่พึ่งอันอุดมยิ่งของข้าพเจ้านี้ ด้วยอานุภาพอันอุดมดีพิเศษสูงสุดของพระรัตนตรัยนั้น ขออย่าให้หมู่मारได้โอกาสทุกเมื่อไปเทอญฯ

บทสวดชัยมงคลคาถา

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมา สัมพุทฺธัสสะ
นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมา สัมพุทฺธัสสะ
นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมา สัมพุทฺธัสสะ

อิติปิโสภะคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทฺโธ วิชชา
จะระณะสัมปันโน สุคะโต โลกะวิทู อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ
สัตถา เทวะมะนุสสานัง พุทฺโธภะคะวาติฯ

สัวากขาโตภะคะวะตา ธัมโม สันทิฏฺฐิโก อกะลิกโก
เอหิภัสสิโก โอบะนะยิโกปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหิติฯ

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ อุชุปฏิปันโน
ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ ญายะปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ
สามีจิปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ ยะทิทัง จัตตาริปุริสะยุดาณิ
อัญฺฐะ ปุริสะปุคคะลา เอสะ ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ อาหุเนยโย
ปาหุเนยโย ทักขิเนยโย อัญฺฐะลิกะระณิโย อะนุตตะรัง ปุญญักเขตตัง
โลกัสสาติฯ

พาหุง สหสสะมะภินิมิตะสาวุธันตัง
ครีเมชะลัง อุทิตะโฆระสะเสนะมารัง
ทานาทิธัมมะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ
มาราติเรกะมะภิชฌิมิตะสัพพะรัตติง
โฆรัมปะนาฬะวะกะมักกะมะถัทธะยักขัง
ขันตีสุทนต์ะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ
นาฬาคีริง คะชะวะรัง อะติมัตตะภูตัง
ทาวักคิจักกะมะสะนีวะ สุทธารุณันตัง
เมตตัมพุเสกะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ
อุกขิตตะขัคคะมะติหัตถะสุทธารุณันตัง
ธาวันติโยชะนะปะถังकुลิมาละวันตัง
อิทธิภิสังขะตะมะโน ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ

กัตวานะกัฏฐะมุตะรัง อิวะ คัพภินียา
จิณฺญาเยะ ทุฏฐะวะจะนัง ชะยะกายะมัสสัณ
สันเตนะ โสมะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภาวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ
สัจจัง วิหาเยะ มะตีสัจจะกะวาทะเกตุง
วาทาภิโรปีตะมะนังอะติอันธะภูตัง
ปัญญาปะทีปะชะลิตโต ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภาวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ
นันทปะนันทะภูชะคัง วิพุธังมะหิทถิง
ปุตเตนะ เถระภูชะเคนะ ทะมาปะยันโต
อิทธูปะเทสะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภาวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ
ทุดคาหะทิฏฐิภูชะเคนะ สุทัฏฐะหัตถัง
พริหมัง วิสุททธิชุตติมิตถิพะกาภิธานัง
ญาณาคะเทนะ วิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภาวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ
เอตาปี พุทธะชะยะมังคะละอัฏฐะคาถา
โย วาจะโน ทินะทิเน สระเต มะตันที
หิตวานะเนกะวิวิธานิ จุปัททะวานิ
โมกขัง สุขัง อะธิคะเมยยะ นะโร สะปัญโญ

มหาการุณิก นาโถ	หิตายะ สัพพะปาณินัง
ปุเรตฺวา ปาระมี สัพพา	ปัตโต สัมโพธิมุตตะมัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ	โหตุ เต ชะยะมังคะลังฯ
ชะยฺนโต โพธิยา มุเล	สัักยานัง นันทิวฑฺฒะโน
เอวัง ตฺวัง วิชโย โหหิ	ชะยฺสสุชะยะมังคะเล
อะปะราชิตะปัลลังเก	สีเส ปะฐฺฐะวิโปกชะเร
อะภิสะเก สัพพะ พุทธานัง	อัคคฺปปัตโต ปะโมทะติฯ

สุณักขัตตัง สุมังคะลัง	สุปะภาตัง สุขุญฺฐิตัง
สุชะโณ สุขุหุตโตจะ	สุยฺยญฺฐังพัรฺหิมะจาริสฺสุ
ปะทักขินัง กายะกัมมัง	วาจากัมมัง ปะทักขินัง
ปะทักขินังมะโนกัมมัง	ปะณิธิ เต ปะทักขินา
ปะทักขินานิ กัตถวานะ	ละภันตฺตเถ ปะทักขิเณฯ

ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง รักขันตุ สัพพะทเวตา สัพพะ
 พุทธานุภาเวนะ สะทา โสตถิภะวันตุเตฯ

ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง รักขันตุ สัพพะทเวตา สัพพะ
 ธัมมานุภาเวนะ สะทา โสตถิภะวันตุเตฯ

ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง รักขันตุ สัพพะทเวตา สัพพะ
 สังฆานุภาเวนะ สะทา โสตถิภะวันตุเตฯ

